

Kelmtejn Mill-Caritas Malta Epilepsy Association

Tel: 23402845, 27436442, 21233933
Fax: 21320281

email: janet.mifsud@um.edu.mt
zenit@onvol.net

Marzu 2011

Nru. 42

Web-site: www.caritasmalta.org/epilepsy

L-Epilessija u l-Anzjani – it-Tieni Parti

Aspetti ohra li rridu nikkonsidraw

Funzjoni Mentali, burdati, memorja

Hemm hafna problemi ta' sahha assocjati mal-eta' li jaffettwaw il-funzjoni mentali, burdati u l-memorja. Biss meta persuna mdahhla fl-eta' tkun qed tigi ttrattata ghall-epilessija issir hafna aktar depressa, konfusa u tibda tinsa. Jista' jkun hemm spjegazzjoni ghal dan kollu, eżempju :

Tossicita'

Jekk il-livell tal-medicini fid-demmi jkun gholi hafna, dan johloq dawn is-sintomi: fil-kbar il-process biex il-gisem jehles mill-effett tal-medicini jiehu aktar fit-tul. Ghalhekk il-livell fid-demmi jghola tali li johloq problemi.

Interazzjoni tal-Medicini

Kif ghadna qabel, f'eta' avvanzata, persuna tista' tkun qed tiehu diversi medicini : ghall pressjoni, biex iraqqu id-demmi, ghal kolesteroll u hafna oħrajn. Xi whud minn dawn il-medicini jistghu jinteragixxu ma daww ghall epilessija jigifieri medicina tiddel l-effetti ta' medicini oħra. Dan kultant iwassal ghal effetti negattivi jew inaqas l-iffikaza tal-medicini. Kultant anki daww ghall epilessija bejniethom ikollom interazzjoni. Ghalhekk huwa ta' importanza enormi li t-tabib ikun jaf b'dak kollu li jkun qad jiehdu l-pazjenti anki daww li nixtru minghajr ricetta.

Sensitivita'

L-anzjani hafna drabi huma aktar sensitivi ghal effetti dipressivi tad-drogi jew kumbinazzjoni tagħhom u ghalhekk dan jista' jwassal ghal tibdil fil-burdati u imgieba. Importanti li niftakru dan meta persuna anzjana tkun qad tigi ttrattata ghal epilessija u f'daqqa wahda issir dipressiva, tinsa, agitata, konfuza, titlef l-apetit, ikollha 'rash', tkun trid torqod li-hin kollu jew b'xi mod ma tkunx is-soltu, it-tabib ghandu jigi nfurmat biex jew tinbidel il-medicina jew jekk necessarju tinbidel id-doza.

Hafna nies jassumu li dawn l-affarijiet ghandhom jigu accettati bhala **parti mit-trattament, imma dan mhux dejjem** hu hekk. Ghalhekk huwa mportanti d-djalogu mat-tabib meta ma jkunx kollox sew.

Haga li **QATT** mgħandha ssir hu li titwaqqaf il-medicina tal-epilessija **mill-individwu**. Dejjem irid isir b'konsultazzjoni mat-tabib anki meta twaqqaf jew tibda medicini oħra.

Tiftakar Tiehu l-Medicina

Kif diga għidna l-anzjani jiehdu diversi medicini minbarra daww ghall epilessija. Kultant tista' tkun difficili għalihom li jiftakru jiehdu kollox f'hinu. L-ispizjar jista' jghin f'dan. Jista' jissuggerixxi 'chart' ghal

kuljum li turi liema medicini trid tiehu fil-hinijiet differenti. Li taghmel rutina li tghodd il-pilloli kuljum u tpoggihom f'kontenituri apposta 'Pill Boxes' jghin lill-memorja. Nies li jghixu wahedhom kultant isibu arloggi 'bl-alarms' ghal meta jridu jiehu l-medicini utili. Anki 'stickers' f'postijiet prominenti jghinu.

Il-kalendarju jista' jintuza' ukoll biex jigu mmarkati d-dati meta trid ggib il-pilloli qabel jispicaw dawk li tkun qed tiehujew meta trid iggedded ir-ricetta.

Fin-Newsletter li jmiss nipublikaw it-tielet parti

Jum Ewropew Ghall-Epilessija

Kif forsi diga' smajtu jew rajtu fil-media, din is-sena giet iccelebrata ghall-ewwel darba il-gurnata Ewropea Ghall Epilessija. Dan l-avveniment sehh gewwa Strasbourg, Franza gewwa l-bini tal-Parlament Ewropew.

Iz-zewg delegati minn Malta, Dr. Janet Mifsud u Ms Victoria Dimech kienu fost dawk prezenti. Waqt li kienu fi Strasbourg kellhom l-opportunita' li jiltaqghu mal-Kummissarju ghas-sahha, John Dalli fejn gew diskussi diversi affarijiet fosthom kif jista' jkun hemm aktar co-operazzjoni bejn il-pajjizi Ewropei f'dak li jirrigwarda ricerka ghall kura ahjar f'dan il-qasam.

Waqt li kienu hemm, id-delegati Maltin iltaqghu ma' erbgha minn hamsa membri parlamentari Ewropej fejn tawhom informazzjoni fuq il-kundizzjoni, dak li hemm bzonn biex il-kura f'pajjizna ghaliha titjeb u hegguhom ukoll ikunu minn tal-ewwel li jiffirmaw il-petizzjoni biex jinholq "advocacy Group" li jahdem biex din il-kundizzjoni tinghata l-gharfien misthoqq. L-objettivi principali se jkunu is-sistema tas-sahha publika, ricerka, edukazzjoni, impiegi u servizzi socjali, drittijiet u sigurta'ghan-nies li ghandhom l-epilessija.

Bi pjacir inhabbru li-l-membri Maltin kollha urew l-intenzjoni li jkunu parti minn din l-inizzjattiva.

Malta mill-banda l-ohra saru diversi intervisti u artikli biex jikkomemoraw din il-gurnata hekk importanti. Fl-4 ta' Marzu l-istudenti universitarji tal-Malta Medical Students Association se jorganizzaw "European Epilepsy Day on Campus". Membri tal-assocjazzjoni taghna ser ikunu hemm ukoll ghal xi mistoqsijiet li dawk prezenti jistghu jistaqsu. Bhala kumitat ahna nixtiequ niringrazzjaw lil dawn l-istudenti ghall din l-inizzjattiva.

Zjara tal-Ambaxxatur Amerikan Douglas W. Kmiec gewwa l-Caritas Malta

Kien hunur kbir li l-Ambaxxatur Amerikan Dr. Kmiec wera x-xewqa li jiltaqa' mal-membri tal-assocjazzjoni taghna flimkien mad-Direttur tal-Caritas Malta, Mons. Victor Grech u membri ohra tal-Caritas. L-Ambaxxatur wera interess kbir fix-xoghol li taghmel il-Caritas u apprezza hafna l-isforzi u s-sagrificcj li hafna volontarji jaghmlu ma' dawk f'diffikulta'. Id-diskors tieghu kien ta' ispirazzjoni ghall dawk kollha prezenti mimlijin b'valuri umani imma spirati mill-kliem tal-Vangelu. Kienet laqgha pjuttost informali fejn kulhadd hassu honorat u kburi li jaghmel parti minn dan ix-xoghol fi hdan il-Caritas.

Laqghat ghall-ewwel nofs tas-sena

11 ta' Marzu 2011

13 ta' Mejju 2011

08 ta' Lulju.2011

Niehu gost narawkom hemm!